

Popillia japonica

© PIXABAY.COM

Beware & Note: melding en detectie van plantschadelijke organismen

Het importeren van nieuwe plantenbeschadigers moet absoluut vermeden worden. Het 'Beware & Note'-systeem - dat nu in de steigers staat - zal werk maken van bewustmaking, snelle detectie en melding van plantschadelijke quarantaine-organismen.

Hanne Denaeghel, PCS

Op 14 december 2019 werd een nieuwe Europese wet van kracht, met nieuwe maatregelen tegen plaagorganismen bij planten (Verordening 2031/2016), beter bekend als de Plant Health Law (PHL). Voor de telers is het meest opvallende gevolg van deze nieuwe wet het invoeren van het plantenpaspoort. Dit heeft menig teler al in het haar doen krabben over hoe

ze dit in hun bedrijf kunnen invoeren. Het plantenpaspoort is echter maar een onderdeel van de nieuwe wet. Het ruimer kader is het vermijden en beheersen van de import van nieuwe plantenbeschadigers. Wanneer een schadelijk organisme wordt geïntroduceerd, is de bestrijding ervan een langdurig en duur proces. En dat is zeker zo wanneer er meer tijd ver-

strijkt tussen de introductie/vestiging van een nieuw schadelijk organisme en het moment van de ontdekking ervan. Investeren in preventieve maatregelen voorkomt hoge bestrijdingskosten en opbrengstverliezen. Maar een snelle opsporing kan enkel wanneer het grondgebied voortdurend 'bewaakt' wordt door voldoende mensen met kennis van zaken.

Beware & Note

In het kader hiervan sloegen het PCS, ILVO en Natuurpunt de handen ineen voor het 'Beware & Note'-project. De FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu financiert. Tijdens het project zetten de initiatiefnemers in op ontwikkelen van een systeem voor bewustmaking, snelle detectie en melding van plant-schadelijke quarantaine-organismen of Q-organismen in België.

Plantschadelijke quarantaine-organismen

Q-organismen zijn planten, dieren of micro-organismen die door menselijke activiteiten werden geïntroduceerd en die zich vestigen in een regio die ze niet alleen hadden kunnen bereiken. Aan de start van het 'Beware & Note'-project werd een eerste lijst met plantschadelijke Q-organismen samengesteld die van belang zijn voor België (zie tabel). Deze lijst bevat alleen Q-organismen die relatief gemakkelijk te identificeren zijn (insecten) of waarvan de schadesymptomen (schimmels, virussen, bacteriën ...) duidelijk te onderscheiden zijn. Over deze Q-organismen werden reeds fiches opgesteld met eenvoudige, duidelijke en praktisch bruikbare informatie. Deze infoches bevatten veel afbeeldingen en informatie over het organisme, waaronder geografische verspreiding, mogelijke introductieroutes, fytosanitaire maatregelen, gastheerplanten en vectororganismen, symptomen van de ziekte, levenscyclus en onderscheidende identificatiekenmerken. De fiches geven ook aan hoe en waar een waarneming van de plaag of de ziekteverwekker moet worden gerapporteerd. Ze zijn terug te vinden via www.pcsierteelt.be > Publicaties > Quarantaine organismen.

Nieuw webplatform

Het nieuwe webplatform zal geïntegreerd worden in de bestaande website [waarnemingen.be](http://www.waarnemingen.be) van Natuurpunt. Via deze website wordt informatie over de Q-organismen verspreid, en kan men een melding doen wanneer één van deze organismen wordt aangetroffen. Dit webplat-

Eerste lijst van plantschadelijke Q-organismen die van belang zijn voor België.

Insecten	
<i>Anoplophora glabripennis</i> en <i>A. chinensis</i>	Aziatische loofhoutboktor en Oost-Aziatische boktor
<i>Aromia bungii</i>	Aziatische muskusboktor
<i>Monochamus sp.</i> en <i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	Monochamus boktorren en Dennenhoutnematode
<i>Popillia japonica</i>	Japane kever
Schimmels	
<i>Ceratocystis platani</i>	Platanensterfte
<i>Geosmithia morbida</i>	Duizendkankerziekte op okkernoot
<i>Synchytrium endobioticum</i>	Aardappelwrattenziekte
<i>Heterobasidion irregulare</i>	Dennenmoordenaar
Virussen	
<i>Rose Rosette Emaravirus</i>	RRV
<i>Chrysanthemum Stem Necrosis Tospovirus</i>	CSNV
<i>Tomato Brown Rugose Fruit Virus</i>	ToBRFV
Bacteriën	
<i>Xylella fastidiosa</i>	Olijfbomenpest

form richt zich op professionelen in onder andere de land- en tuinbouw en groensector, maar ook op gewone burgers en natuurliefhebbers. Wanneer een melding van een Q-organisme binnenkomt via waarnemingen.be, wordt dit eerst doorgestuurd naar experts (ILVO), die verifiëren of het wel dan niet om een Q-organisme gaat. Indien wel, wordt een waarschuwing doorgestuurd naar het FAVV. Je kan zelf ook waarschuwingen ontvangen via dit platform. Je kan aanduiden in welke teelten en regio's je geïnteresseerd bent. Als er vervolgens een schadelijk organisme binnen jouw geselecteerde teelt en/of regio werd gemeld, krijg je daar een melding van.

Bewustmaking

Binnen het project wordt sterk ingezet op de bewustmaking van de bevolking. Dit zowel over de problematiek van het binnenbrengen van plagen en ziekten als over het herkennen van

enkele belangrijke Q-organismen. Het PCS zal zich richten op de professionele sector via studiedagen, demonstraties en het opstellen van cursussen die in relevante opleidingen aan bod kunnen komen. Natuurpunt zal tuin- en natuurliefhebbers informeren. Ook voor lagere en middelbare scholen zullen lessenspakketten opgesteld worden. ■

Contactgegevens

- PCS:
HanneDenaeghel@pcsierteelt.be
- ILVO:
Jochem.Bonte@ilvo.vlaanderen.be
- Natuurpunt:
Wouter.Vanreusel@natuurpunt.be